

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Rapport

Underlag till statens finansiella sparande

2021 Kvartal 4

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2022-02-18

Dnr: 2022-00068

ESV-nr: 2022:02

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Annika Näsvalld Åhman

Förord

ESV producerar nationalräkenskapsinformation för staten, underlag till statens finansiella sparande (UFS). Utgångspunkten för beräkningarna är de regler, definitioner och klassificeringar som gäller för de 27 medlemsländerna i EU.

Resultatet av beräkningarna ligger till grund för nationalräkenskapsberäkningarna vid Statistiska centralbyrån, SCB, och används till ekonomisk analys. Resultatet används också vid beräkningen av EU-avgifter och uppföljningen av EU-ländernas ekonomiska situation. Det finansiella sparandet används även för uppföljning av konvergenskriterierna¹.

Beräkningarna görs kvartalsvis och resultatet publiceras knappt två månader efter utgången kvartal.

¹ Konvergenskriterierna innefattar krav om prisstabilitet, sunda och hållbara offentliga finanser och stabil växelkurs

Innehåll

1	Kontaktinformation	5
2	Sammanfattning	6
2.1	Förbättrat sparande med 32 miljarder kronor	6
2.2	Inkomsterna ökade med 30 miljarder kronor	7
2.3	Utgifterna minskade med 2 miljarder kronor	7
2.4	Coronapandemins påverkan på statens finansiella sparande	8
3	Analys av inkomster	11
4	Analys av utgifter	17
4.1	Utgifterna minskade med 2 miljarder kronor	17
4.2	Svag ökning av sociala naturaförmåner	17
4.3	Ökade omkostnader för konsumtion	17
4.3.1	Inköp av varor och tjänster fortsatte att öka	17
4.3.2	Hyrorna minskade	18
4.3.3	Fortsatt små förändringar av aktivering av material	19
4.4	Löner och sociala avgifter ökade 2 miljarder kronor	19
4.4.1	Lönerna ökade 4 procent	19
4.4.2	Sociala avgifter ökade 5 procent	20
4.5	Myndigheternas försäljning ökade med 2 miljarder kronor	20
4.6	Investeringar ökade 3 miljarder kronor	21
4.6.1	Militära investeringar ökade	21
4.7	Räntorna fortsätter minska 2021	21
4.7.1	Övriga räntekostnader	22
5	Löpande transfereringar	23
5.1	Löpande transfereringar till utlandet	23
5.1.1	EU-institutioner	23
5.1.2	Övriga utlandssektorn	24
5.2	Löpande transfereringar inom Sverige	24
5.2.1	Företagssektorn	24
5.2.2	Kommunala sektorn	26
5.2.3	Hushållssektorn	29
5.2.4	Ålderspensionssystemet	31
5.2.5	Subventioner	31
5.3	Kapitaltransfereringar inom Sverige	32
5.3.1	Företagssektorn	32
5.3.2	Kommunala sektorn	32

1 Kontaktinformation

Ansvarig	Telefon
Mikael Marelius Fortifikationsverket Försvarets materielverk Försvarsmakten Trafikverket Socialstyrelsen Skatteverket Skogsstyrelsen Statens fastighetsverk Statens tjänstepensionsverk Tullverket	08-690 44 28
Leyth Ameri Centrala studiestödsnämnden Migrationsverket Riksgäldskontoret	08-690 44 07
Heidi Söderström Laag Kärnavfallsfonden Universitet och Högskolor	08-690 43 68
Leticia Velasquez Diaz Arbetsförmedlingen Försäkringskassan Pensionsmyndigheten Sida	08-690 45 63
Hans Åhlander Exportkreditnämnden Länsstyrelserna Regeringskansliet	08-690 45 07
Annika Näsvall Åhman Domstolsverket ESF-rådet Kammarkollegiet Kriminalvården Polismyndigheten Statens skolverk Universitet och Högskolor	08-690 45 14

2 Sammanfattning

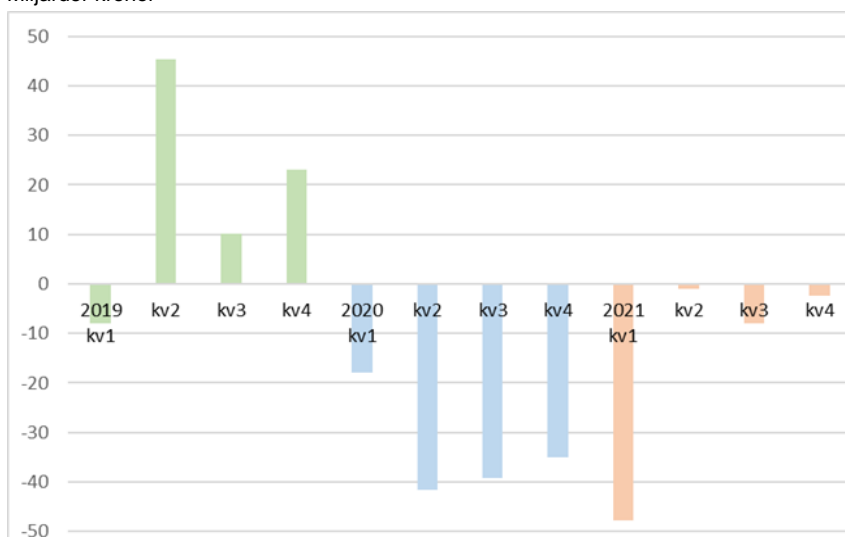
2.1 Förbättrat sparande med 33 miljarder kronor

Resultatet av beräkningen för fjärde kvartalet 2021 fortsatte präglas av återhämtning från pandemin. Kvartalet visade ett negativt finansiellt sparande för staten på 2 miljarder kronor. Jämfört med samma period föregående år var det en förbättring med 33 miljarder kronor.

För helåret 2021 uppgick det finansiella sparandet till -59 miljarder kronor. Jämfört med föregående år var det en förbättring med 75 miljarder kronor.

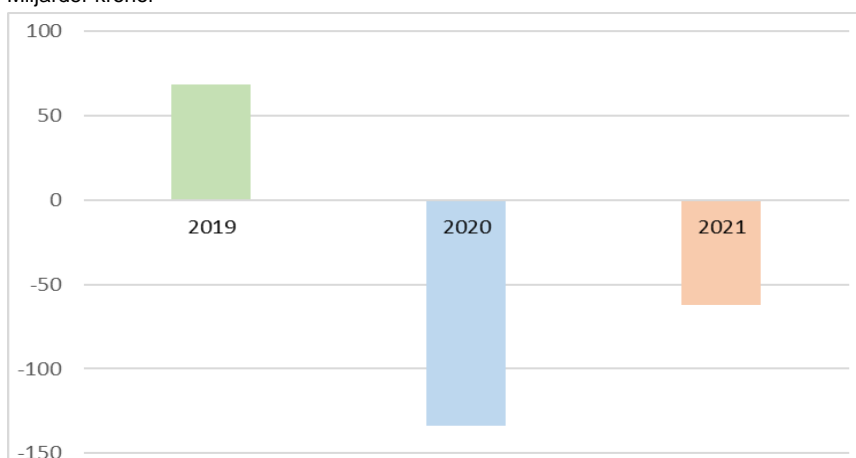
1 Statens finansiella sparande per kvartal 2019-2021

Miljarder kronor

2 Statens finansiella sparande per helår 2019-2021

Miljarder kronor

2.2 Inkomsterna ökade med 30 miljarder kronor

Under fjärde kvartalet 2021 ökade statens inkomster med 7 procent eller drygt 30 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick statens inkomster till 425 miljarder kronor. För helåret 2021 ökade inkomsterna med 125 miljarder kronor och uppgick till 1567 miljarder kronor.

Under kvartalet ökade skatter på produktion och import med 23 miljarder kronor. Ökningen avsåg främst mervärdesskatter som ökade med 12 miljarder kronor medan löneskatterna ökade med 6 miljarder kronor. Löpande inkomst och förmögenhetsskatter ökade med 5 miljarder kronor. För helåret 2021 ökade skatter på produktion och import med 90 miljarder kronor. Löpande inkomst och förmögenhetsskatter ökade med 26 miljarder kronor.

2.3 Utgifterna minskade med 2 miljarder kronor

Under fjärde kvartalet 2021 minskade statens utgifter med 2 miljarder kronor. Totalt uppgick statens utgifter till 427 miljarder kronor

Det var främst minskade transfereringar som bidrog till de lägre utgifterna jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Under kvartalet minskade transfereringarna med 13 miljarder kronor till följd av minskade bidrag till företagssektorn samt minskad EU-avgift.

Samtidigt ökade utgifterna för konsumtion med 8 miljarder kronor och investeringar med 3 miljarder kronor. Det var i huvudsak inköp av varor och tjänster samt ökade militära investeringar som bidrog till utgiftsökningarna.

Totalt på helåret 2021 ökade statens utgifter med 51 miljarder kronor, 3 procent, jämfört med 2020.

2.4 Coronapandemins påverkan på statens finansiella sparande

Under 2020 och 2021 har regeringen föreslagit och i Riksdagen fått igenom ett flertal stöd för att mildra de ekonomiska konsekvenserna med anledning av den rådande pandemin.

De direkta effekterna av pandemins påverkan på offentliga finanser går inte att redovisa exakt då många stöd betalas ut inom redan befintliga anslag och det därmed är svårt att särskilja vilken kostnad som avser just covidåtgärder. ESV har ändå försökt göra en översiktlig sammanställning av de uppgifter som myndigheterna redovisat. Tabellen ska ses som en uppskattning av stödåtgärdernas påverkan på finansiellt sparande och inte som en komplett specifikation.

Tabell 1 Coronarelaterade stödåtgärder per kvartal 2020-2021 (miljarder kronor)

Typ av stöd	2020 kv1	2020 kv2	2020 kv3	2020 kv4	Helår 2020	2021 kv1	2021 kv2	2021 kv3	2021 kv4	Helår 2021
Korttidspermittering	-	-27	-3	-5	-35	-1	-3	-1	-2	-7
Nedsättning arbetsgivaravgift	-6	-21	-1	-1	-29	-2	-3	-2	-2	-9
Sjuklön	-1	-9	-5	-3	-18	-6	-5	-3	-1	-15
Förstärkt arbetslöshetsförsäkring	-	-2	-4	-4	-10	-3	-1	-1	-1	-6
Karensdag	-	-1	-1	-1	-3	-1	-1	-1	0	-3
Omställningsstöd och omsättningsstöd	-	0	-3	-3	-6	-2	-6	-2	-2	-10
Övriga covidrelaterade stöd	-	-5	-3	-13	-21	-5	-10	-6	-5	-26
EU-avgift	-	-1	-	-4	-5	0	0	0	0	-1
Covidstöd "Stöd till kommunsektorn"	0	0	-21	0	-21	0	0	0	0	0
Övriga covidstöd till kommuner och regioner	0	0	-3	-18	-21	-17	-9	-8	-9	-43
Effekt på statens finansiella sparande	-7	-66	-44	-52	-171	-37	-39	-25	-22	-123,5

Tabell 2 Statens inkomster samt finansiella sparande 2019-2021 (miljoner kronor)

		Kv1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv1-4 2020	Kv1 2021	Kv2 2021	Kv3 2021	Kv4 2021	Kv1-4 2021	Diff. bel.	Diff. %
01	Skatter på produktion och import	1 104 372	260 585	258 373	265 711	295 545	1 080 214	271 309	298 059	281 599	319 047	1 170 014	23 502	8
	01 Produktskatter	588 322	138 968	146 643	137 109	165 347	588 066	139 861	159 481	147 367	182 228	628 937	16 882	10
	02 Övriga produktionskatter	516 050	121 617	111 729	128 603	130 198	492 148	131 448	138 578	134 232	136 818	541 076	6 620	5
02	Ränteintäkter	8 797	2 123	1 426	1 753	2 508	7 810	1 697	1 631	1 159	1 765	6 252	-743	-30
03	Inkomst från bolag	18 556	85	18 857	675	5 445	25 062	121	19 098	135	2 314	21 668	-3 131	-58
	01 Inkomst från bolag	18 129	10	18 731	595	5 357	24 693	38	18 984	55	2 235	21 312	-3 122	-58
	02 Kvarhållna utdelningar	427	75	126	80	88	369	83	114	80	79	356	-9	-10
04	Arrenden	575	144	150	144	150	588	163	173	167	166	669	16	11
	01 Arrenden	9	2	9	3	8	23	5	8	3	1	17	-7	-83
	02 Spektrumfrekvenser	400	100	100	100	100	402	117	124	124	124	488	23	23
	03 Lokalradioavgifter	165	41	41	41	41	163	41	41	41	41	163	0	0
05	Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter	279 869	67 470	65 880	60 901	74 138	268 390	72 788	79 677	71 964	79 572	304 001	5 434	7
06	Sociala avgifter	11 338	3 356	3 255	3 192	3 163	12 966	3 629	3 680	3 517	3 468	14 294	305	10
07	Skadeförsäkringspremier, netto	1 329	112	23	103	819	1 058	424	338	603	230	1 594	-589	-72
08	Löpande transfereringar från utlandssektorn	3 699	597	1 258	602	1 157	3 614	2 309	1 579	814	8 071	12 773	6 914	598
	01 EU-länder	1 492	228	682	265	449	1 623	233	242	343	484	1 302	36	8
	02 Övriga länder	1 534	285	243	280	609	1 417	280	260	248	443	1 231	-167	-27
	03 EU-institutioner	0	0	0	0	0	0	1 713	1 011	140	6 906	9 770	6 906	0
	04 Återvinningar	673	84	334	57	99	574	83	65	83	238	470	139	141
09	Transfereringar inom Sverige	33 264	7 495	12 664	8 676	10 895	39 730	7 694	8 817	7 785	9 789	34 085	-1 106	-10
	01 Företagssektorn	4 569	741	725	532	1 602	3 600	815	840	651	1 048	3 354	-554	-35
	01 Böter och straffavgifter från företag D759	316	75	62	88	73	298	97	71	61	76	305	3	4
	02 Övriga transfereringar från företag D753	4 248	665	663	443	1 529	3 300	718	769	590	971	3 047	-558	-36
	03 Återvinningar	5	1	0	0	0	2	0	0	0	1	2	0	37
	02 Kommunala sektorn	8 942	2 234	2 354	2 083	2 688	9 359	2 137	2 184	2 026	2 841	9 188	154	6
	01 Primärkommuner	7 957	2 003	2 115	1 907	2 454	8 479	1 858	1 996	1 851	2 591	8 296	137	6
	02 Regioner	907	207	193	171	225	796	269	175	158	240	843	15	7
	03 Kommunala ideella organisationer	78	24	46	4	9	84	10	13	16	11	49	1	16

STATENS INKOMSTER

			Kv1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv1-4 2020	Kv1 2021	Kv2 2021	Kv3 2021	Kv4 2021	Kv1-4 2021	Diff. bel.	Diff. %
	04	Statliga ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	03	Hushållssektorn	18 636	4 285	8 947	5 610	6 282	25 123	4 402	5 468	4 822	5 626	20 317	-656	-10
	01	Hushållens ideella organisationer	9 486	2 058	2 713	2 283	3 309	10 363	2 238	3 079	2 516	3 033	10 867	-275	-8
	02	Egentliga hushåll	9 149	2 227	6 234	3 327	2 973	14 761	2 163	2 388	2 306	2 592	9 450	-381	-13
	01	Böter och straffavgifter från hushåll	962	245	4 353	1 247	350	6 196	309	368	326	286	1 289	-64	-18
	02	Övriga transfereringar från hushåll	8 187	1 981	1 880	2 080	2 623	8 564	1 854	2 020	1 981	2 307	8 162	-316	-12
	03	Återvinningar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	04	AP-fonden	670	180	187	186	187	740	197	197	197	197	788	11	6
	05	Mottagna subventioner	448	56	451	265	137	909	144	128	89	77	439	-60	-44
10		Kapitalskatter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11		Bidrag för investering	1 733	435	458	287	564	1 745	382	348	345	424	1 498	-140	-25
	01	Forskningsbidrag från EU	1 733	435	458	287	564	1 745	382	348	345	424	1 498	-140	-25
12		Övriga reala inkomster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14		Ej definierad NRPunkt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
		Summa utgifter	1 394 760	360 321	404 033	381 251	429 376	1 574 982	408 381	414 432	376 032	427 074	1 625 919	-2 302	-1
		Summa inkomster	1 463 530	342 401	362 344	342 047	394 383	1 441 175	360 516	413 398	368 089	424 844	1 566 847	30 462	8
		Finansiellt sparande	68 770	-17 920	-41 689	-39 204	-34 993	-133 806	-47 866	-1 033	-7 943	-2 229	-59 071	32 764	-94

3 Analys av inkomster

De totala inkomsterna uppgick till 425 miljarder kronor fjärde kvartalet 2021 vilket var en ökning med 8 procent eller 30 miljarder kronor jämfört med fjärde kvartalet 2020. Skatter på produktion och import ökade med 23 miljarder kronor.

Produktskatterna ökade med 17 miljarder kronor, varav mervärdesskatten stod för 12 miljarder kronor av ökningen.

Övriga produktionsskatter ökade med 7 miljarder kronor. Ökningen avsåg i huvudsak löneskatter. Ökningen är mer normal då inga stora nedsättningar förekom under fjärde kvartalet 2020 eller 2021 utan att ökningen avser högre sysselsättning och en högre lönesumma.

Statens intäkter av löpande inkomst- och förmögenhetsskatter uppgick till 80 miljarder kronor vilket var en ökning med 6 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Hushållsskatter redovisade en ökning med 5 miljarder kronor medan bolagsskatter ökade med 1 miljard kronor jämfört med fjärde kvartalet 2020.

Övriga inkomster bestod av ränteintäkter, utdelningar och transfereringsinkomster. Tillsammans uppgick de till 26 miljarder kronor vilket var en ökning med 1 miljard kronor jämfört med samma period 2020. Ökningen bestod främst av inkomster från Recovery Resilience Fund (RRF-fonden) som i nationalräkenskaperna ska föras till den period då kostnaden uppstår. Inkomsterna det fjärde kvartalet har beräknats till 7 miljarder kronor.

För helåret 2021 ökade inkomsterna med 125 miljarder kronor och uppgick till 1 567 miljarder kronor. Skatter på produktion och import ökade 90 miljarder kronor. Av dessa ökade löneskatter med 47 miljarder kronor och mervärdesskatter med 31 miljarder kronor. Den stora ökningen för löneskatterna berodde på att 2020 var det stora nedsättningar på arbetsgivaravgifter.

Skatter i nationalräkenskaperna

I beräkning av nationalräkenskaperna hanteras skatterna intäktsmässigt när de uppbäras och inte när de inbetalas. Det innebär att skattebetalningen förs till den period som gett upphov till skattskyldigheten. Det definitiva skatteutfallet fastställs efter taxering två år efter det faktiska årets utgång. Skatterna indelas i:

Produktskatter som består av mervärdesskatter, importskatter och skatt på enskilda produkter såsom energi-, alkohol, tobak diverse punktskatter samt miljöskatter. Utfallet baseras till största delen på förskjutningar av månadsinbetalningar. Det innebär att produktionsskatterna inarbetas en månad och inbetalas månaden efter. Som exempel består utfallet för första kvartalet av februari, mars och april.

Övriga produktionsskatter som består av skatter på produktionsfaktorer såsom mark, fasta tillgångar, arbetskraft och andra produktionsmedel. Exempel på skatter är arbetsgivaravgifter, egenavgifter, fastighetsskatt, fordonsskatt och andra skatter kopplade till produktion. Utfallet baseras i huvudsak på förskjutningar av månadsinbetalningar och avseende egenavgifter på taxeringsutfallet.

Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter består av skatter på inkomster och kapital från hushåll och företag. Utfallet baseras till största delen på taxeringsutfallet det aktuella året.

Tabell 3 Statens utgifter samt finansiella sparande 2019-2021 (miljoner kronor)

	Kv 1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv 1-4 2020	Kv1 2021	Kv2 2021	Kv3 2021	Kv4 2021	Kv1-4 2021	Diff. bel. Kv 4	Diff. % Kv 4
Total konsumtion	262 820	61 779	67 649	63 543	77 651	270 622	64 767	73 235	67 926	85 788	291 716	8 137	10
Totala investeringar	49 486	10 652	15 976	13 407	20 402	60 438	10 755	14 774	13 083	23 634	62 246	3 231	16
Totala räntor	17 552	1 819	3 085	5 269	2 262	12 434	2 442	2 864	2 397	3 589	11 293	1 328	59
Totala transfereringar	1 024 682	278 384	307 823	290 225	316 502	1 192 934	321 590	312 462	283 106	303 024	1 220 182	-	-4
Total beredskapslagring	3 786	202	41	685	460	1 388	563	961	788	211	2 524	-249	-54
Total statlig moms	36 029	7 402	9 407	8 006	11 990	36 805	8 201	10 045	8 658	10 726	37 630	-1 264	-11
Summa utgifter	1 394 760	360 321	404 033	381 251	429 376	1 574 982	408 381	414 432	376 032	427 074	1 625 919	-2 302	-1
01 Sociala naturaförmåner	11 792	2 851	2 808	2 736	3 705	12 100	3 558	4 021	3 285	3 760	14 624	54	1
02 Omkostnader för konsumtion	121 282	25 130	29 102	26 049	40 752	121 033	25 944	32 993	28 553	47 705	135 195	6 953	17
01 Inköp av varor och tjänster	124 711	25 069	32 835	28 776	45 056	131 736	27 019	36 358	31 300	51 936	146 612	6 880	15
02 Personalomkostnader	4 591	951	791	655	1 105	3 502	630	838	711	1 488	3 667	383	35
03 Hyror	22 264	5 658	5 752	5 664	6 024	23 097	5 903	6 058	5 945	5 893	23 798	-131	-2
04 Reparationer av lokaler	584	81	147	81	236	544	59	103	72	243	478	8	3
05 Material, egenutvecklade	-31 915	-6 947	-10 763	-9 435	-12 066	-39 212	-7 802	-10 611	-9 579	-12 070	-40 061	-4	0
06 Hyror, egenutvecklade	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-245
07 Offentligrättsliga avgifter	219	66	50	44	71	231	51	55	42	80	228	9	13
08 Övriga omkostnader	84	27	56	15	87	186	30	145	16	51	242	-36	-42
09 Fordonsskatter	29	6	7	10	8	31	11	9	9	17	46	9	104
10 Övriga produktionsskatter	715	220	226	239	232	917	43	37	35	69	184	-163	-70
03 Löner och sociala avgifter	175 585	44 861	46 526	46 087	47 382	184 855	47 044	49 848	48 725	49 104	194 721	1 722	4
01 Löner	116 792	29 623	30 599	30 450	31 305	121 978	30 944	32 752	32 121	32 403	128 220	1 098	4
02 Sociala avgifter	58 838	15 279	15 820	15 690	15 960	62 749	16 174	16 802	16 600	16 700	66 275	739	5
03 Värnpliktslöner	639	118	252	135	197	701	136	244	199	186	766	-11	-5
04 Löner, egenutvecklade	-880	-223	-277	-224	-284	-1 007	-280	-287	-233	-303	-1 104	-19	7
05 Övriga löner	137	45	92	25	142	305	49	237	27	83	396	-60	-42
06 Övriga sociala avgifter	58	19	39	11	61	130	21	101	11	35	168	-25	-42

	Kv 1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv 1-4 2020	Kv1 2021	Kv2 2021	Kv3 2021	Kv4 2021	Kv1-4 2021	Diff. bel. Kv 4	Diff. % Kv 4
04 Försäljning	-45 840	-11 063	-10 786	-11 330	-14 188	-47 367	-11 779	-13 627	-12 638	-14 781	-52 824	-593	4
01 Extern försäljning	-33 553	-8 019	-8 138	-8 157	-9 714	-34 029	-8 571	-9 441	-8 790	-9 614	-36 416	101	-1
02 Intern försäljning	-12 286	-3 043	-2 648	-3 172	-4 474	-13 338	-3 207	-4 186	-3 848	-5 167	-16 408	-693	16
Total konsumtion	262 820	61 779	67 649	63 543	77 651	270 622	64 767	73 235	67 926	85 788	291 716	8 137	10
05 Investeringsverksamhet	49 486	10 652	15 976	13 407	20 402	60 438	10 755	14 774	13 083	23 634	62 246	3 231	16
01 Byggnader och anläggningar	34 147	7 369	11 237	10 051	11 914	40 571	8 050	11 173	10 025	12 651	41 898	737	6
02 Om- och tillbyggnad av bef.	1 655	338	565	346	918	2 168	195	365	282	669	1 511	-249	-27
03 Maskiner, transportmedel och	8 333	1 662	2 165	1 512	3 441	8 780	1 398	1 959	1 487	3 224	8 068	-217	-6
04 Forskning och utveckling,	2 840	642	714	472	1 019	2 847	778	732	734	906	3 150	-113	-11
05 Försäljning av materiella	-674	-63	-93	-49	-287	-491	-67	-42	-50	-43	-201	244	-85
06 Militära investeringar	3 185	704	1 389	1 074	3 397	6 563	402	587	605	6 226	7 820	2 829	83
Totala investeringar	49 486	10 652	15 976	13 407	20 402	60 438	10 755	14 774	13 083	23 634	62 246	3 231	16
06 Räntekostnader	17 552	1 819	3 085	5 269	2 262	12 434	2 442	2 864	2 397	3 589	11 293	1 328	59
01 Räntor på statsskulden m.m.	16 375	1 603	2 720	4 981	2 232	11 535	2 164	2 481	2 180	3 445	10 270	1 213	54
02 Övriga räntekostnader	1 219	226	360	290	27	903	281	386	219	147	1 032	120	441
03 Räntor, egenutvecklade	-43	-10	5	-2	3	-4	-2	-2	-2	-2	-9	-5	-183
Totala räntor	17 552	1 819	3 085	5 269	2 262	12 434	2 442	2 864	2 397	3 589	11 293	1 328	59
07 Löpande transfereringar till	74 696	28 130	19 995	12 933	25 778	86 837	33 559	20 916	15 439	20 822	90 737	-4 956	-19
01 EU-institutioner	32 200	11 132	11 694	5 313	13 980	42 118	17 365	11 468	9 747	8 379	46 960	-5 600	-40
01 BNI-avgift	28 590	9 941	10 691	4 686	13 116	38 434	14 999	9 976	8 204	5 839	39 019	-7 276	-55
02 UK-avgift	429	147	124	78	132	481	0	0	0	0	0	-132	-100
03 EU-moms	3 181	1 043	879	549	732	3 203	2 110	1 235	1 286	2 283	6 914	1 551	212
04 EU Tilläggsavgifter	0	0	0	0	0	0	257	257	257	257	1 027	257	0
02 Övriga utlandssektorn	42 496	16 999	8 301	7 620	11 799	44 718	16 194	9 448	5 692	12 443	43 777	644	5
01 EU-länder	2 860	904	618	827	974	3 322	900	303	570	1 674	3 446	700	72
02 Övriga länder	39 636	16 095	7 683	6 793	10 825	41 396	15 294	9 145	5 122	10 769	40 330	-56	-1

ANALYS AV UTGIFTER

		Kv 1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv 1-4 2020	Kv1 2021	Kv2 2021	Kv3 2021	Kv4 2021	Kv1-4 2021	Diff. bel. Kv 4	Diff. % Kv 4
08	Löpande transfereringar inom	938 126	247 270	284 708	275 203	279 043	1 086 225	284 068	288 228	265 309	274 880	1 112 484	-4 163	-1
01	Företagssektorn	43 366	10 632	40 247	18 039	23 421	92 339	15 151	23 442	14 131	16 995	69 719	-6 427	-27
	01 Statliga affärsverk	867	167	206	948	-216	1 104	206	323	327	305	1 161	521	-241
	02 Statliga bolag	9 370	2 309	2 259	2 344	2 664	9 575	2 319	2 524	2 397	2 888	10 129	224	8
	03 Privata företag m.fl.	31 971	7 894	37 565	14 451	20 515	80 426	12 390	20 360	11 069	13 387	57 206	-7 128	-35
	04 Kommunala bolag	1 153	262	212	293	457	1 223	235	233	336	412	1 216	-44	-10
	05 Försäkringsbolag	5	1	5	2	2	10	1	3	2	2	8	0	11
02	Statliga ideella	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Kommunala sektorn	410 472	109 096	110 856	129 610	121 719	471 280	130 327	129 369	121 363	124 611	505 671	2 892	2
	01 Primärkommuner	261 886	67 842	69 831	80 693	70 879	289 246	78 474	74 260	71 627	74 248	298 608	3 368	5
	02 Regioner	145 618	40 228	40 222	48 492	50 353	179 294	51 274	54 529	48 961	49 833	204 597	-520	-1
	03 Kommunala ideella	2 967	1 027	803	425	486	2 741	580	581	774	530	2 465	44	9
04	Hushållssektorn	326 900	87 835	89 865	85 342	90 244	353 286	94 974	90 054	86 729	89 803	361 560	-440	0
	01 Hushållens ideella	38 882	13 111	13 639	11 483	14 166	52 399	16 629	13 160	10 585	10 123	50 497	-4 043	-29
	02 Egentliga hushåll	288 017	74 724	76 226	73 859	76 077	300 887	78 345	76 894	76 144	79 680	311 062	3 603	5
05	Ålderspensionssystemet	150 586	38 619	38 949	39 052	40 128	156 748	40 027	42 160	41 144	41 500	164 831	1 373	3
06	Subventioner	6 803	1 087	4 791	3 161	3 532	12 571	3 588	3 202	1 943	1 971	10 704	-1 561	-44
	01 Staten	448	56	451	265	137	909	144	128	89	77	439	-60	-44
	02 Kommuner	6 053	977	3 532	2 475	2 982	9 967	3 040	2 825	1 775	1 772	9 412	-1 210	-41
	03 Regioner	302	54	807	421	413	1 695	403	249	78	123	853	-290	-70
09	Kapitaltransfereringar till	1 156	133	166	62	375	736	104	170	65	302	640	-73	-19
	01 EU-länder	214	27	22	23	114	185	55	65	27	96	243	-17	-15
	02 Övriga länder	927	40	132	26	253	451	46	100	33	201	380	-52	-21
	03 Infrianden av garantier	16	67	11	13	9	100	3	4	4	5	16	-3	-40
10	Kapitaltransfereringar inom Sverige	10 703	2 850	2 954	2 026	11 306	19 136	3 860	3 148	2 294	7 019	16 321	-4 287	-38
01	Företagssektorn	6 571	2 170	2 321	1 307	9 034	14 832	2 863	2 234	1 844	4 393	11 334	-4 641	-51
	01 Privata företag m.fl.	3 272	1 373	980	821	1 318	4 492	1 965	1 493	1 520	3 891	8 869	2 573	195
	02 Kommunala bolag	1 261	396	673	180	98	1 347	697	464	207	-13	1 354	-111	-114
	03 Infrianden av garantier	1 958	389	644	141	537	1 710	187	248	100	283	817	-254	-47

		Kv 1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv 1-4 2020	Kv1 2021	Kv2 2021	Kv3 2021	Kv4 2021	Kv1-4 2021	Diff. bel. Kv 4	Diff. % Kv 4
04	Tillskott till företag	81	13	23	165	7 082	7 282	15	29	17	233	294	-6 849	-97
02	Statliga ideella	2	0	2	0	1	3	0	3	4	3	10	2	167
03	Kommunala sektorn	2 559	420	265	269	1 455	2 408	622	686	285	2 002	3 595	547	38
01	Primärkommuner	1 535	403	234	270	930	1 837	188	264	275	907	1 633	-23	-2
02	Regioner	1 008	6	31	-1	498	533	434	422	10	991	1 857	493	99
03	Kommunala ideella	16	11	0	0	27	39	0	0	0	104	104	77	280
04	Hushållssektorn	1 571	260	366	450	816	1 893	374	225	161	622	1 381	-195	-24
01	Hushållens ideella	319	40	82	113	168	403	118	50	42	133	343	-35	-21
02	Egentliga hushåll	1 252	220	284	337	649	1 490	256	174	119	489	1 038	-160	-25
Totala transfereringar		1 024 682	278 384	307 823	290 225	316 502	1 192 934	321 590	312 462	283 106	303 024	1 220 182	-	-4
11	Beredskapslagring	3 786	202	41	685	460	1 388	563	961	788	211	2 524	-249	-54
Total beredskapslagring		3 786	202	41	685	460	1 388	563	961	788	211	2 524	-249	-54
12	Övriga kostnader	406	83	53	117	108	361	62	90	74	102	328	-6	-6
01	Bolagsskatt ÖSE	406	83	53	117	108	361	62	90	74	102	328	-6	-6
13	Statlig moms	36 029	7 402	9 407	8 006	11 990	36 805	8 201	10 045	8 658	10 726	37 630	-1 264	-11
Total statlig moms		36 029	7 402	9 407	8 006	11 990	36 805	8 201	10 045	8 658	10 726	37 630	-1 264	-11
Summa utgifter		1 394 760	360 321	404 033	381 251	429 376	1 574 982	408 381	414 432	376 032	427 074	1 625 919	-2 302	-1
Summa inkomster		1 463 530	342 401	362 344	342 047	394 383	1 441 175	360 516	413 398	368 089	424 844	1 566 847	30 462	8
Finansiellt sparande		68 770	-17 920	-41 689	-39 204	-34 993	-133 806	-47 866	-	-7 943	-2 229	-59 071	32 764	-94

4 Analys av utgifter

4.1 Utgifterna minskade med 2 miljarder kronor

Fjärde kvartalet 2021 minskade utgifterna med 2 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Det var främst lägre transfereringsutgifter som bidrog till minskningen mellan kvartalen. Under kvartalet minskade transfereringarna med 13 miljarder kronor. Samtidigt ökade konsumtionsutgifter med 8 miljarder kronor och investeringar med 3 miljarder kronor.

På helåret 2021 ökade statens utgifter med 51 miljarder kronor, 3 procent, jämfört med helåret 2020. Det var främst ökade transfererings- och konsumtionsutgifter som bidrog till förändringen.

4.2 Svag ökning av sociala naturaförmåner

Utgifterna för sociala naturaförmåner ökade marginellt under fjärde kvartalet. Totalt ökade utgifterna med 1 procent vilket motsvarade knappt 0,1 miljarder kronor. På helåret 2021 ökade utgifterna med knappt 3 miljarder kronor varav 2 miljarder kronor var Arbetsmarknadspolitiska åtgärder.

Utgifterna under Arbetsförmedlingens anslag *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser* fortsatte öka under kvartalet. Totalt ökade utgifterna med 9 procent vilket motsvarade 0,1 miljarder kronor. Orsaken till förändringen var ett fortsatt ökat antal deltagare i arbetsmarknadspolitiska program.

På anslaget *Tandvårdsförmåner* rapporterade Försäkringskassan en fortsatt utgiftsökning om än mindre än förra kvartalet. Under fjärde kvartalet ökade utgifterna med 8 procent eller 0,1 miljard kronor. Anledningen till ökningen var ett ökat antal tandläkarbesök efter den tillfälliga nedgång som skedde under 2020 till följd av covid-19. I och med kvartalets ökning ligger det statliga tandvårdsstödet i nivå med tidigare år.

4.3 Ökade omkostnader för konsumtion

Under fjärde kvartalet ökade utgifterna med 17 procent eller 7 miljarder kronor. Totalt för helåret 2021 ökade omkostnaderna med 14 miljarder kronor.

4.3.1 Inköp av varor och tjänster fortsatte att öka

Inköp av varor och tjänster var den största posten under utgiftspunkten Omkostnader för konsumtion. Under fjärde kvartalet ökade myndigheternas inköp av varor och

tjänster med 17 procent eller 7 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Folkhälsomyndighetens utgifter för inköp av varor och tjänster fortsatte att öka om än något mindre än tredje kvartalet. Totalt ökade utgifterna med 60 procent eller 0,7 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. De ökade utgifterna återfanns under anslaget *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* till följd av provtagning för covid-19 samt inköp av vaccin. Bland annat har Folkhälsomyndigheten köpt in covid-19 vaccin som sålts vidare till Norge, Island, Bulgarien samt Schweiz till ett värde av 0,6 miljarder kronor.

Trafikverket ökade sina utgifter för inköp av varor och tjänster med 13 procent eller 2 miljarder kronor under kvartalet. Det var främst anslaget *Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur* som ökade. Fjärde kvartalet ökade anslagsposterna *Vidmakthållande av Väg* respektive *Järnväg* med 1 miljard kronor vardera bland annat till följd av prisökningar.

Försvarets materielverk ökade sina inköp av varor och tjänster med 0,6 miljarder kronor under fjärde kvartalet 2021. Förändringen omfattar till största del områdena Arme-, Flyg- och Ledningssystemmateriel.

Försvarsmakten ökade sina inköp av varor med 1 miljarder kronor vilket till stor del förklaras av ökade inköp av ammunition.

Skogsstyrelsen ökade sina inköp av tjänster med 0,4 miljarder kronor under fjärde kvartalet. Ökningen beror främst på intrångsersättningar² för fjällnära skogar.

Även Naturvårdsverket har haft ökade utgifter till följd av intrångsersättningar. Fjärde kvartalet ökade anslaget *Skydd av värdefull natur* med 0,5 miljarder jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

4.3.2 Hyrorna minskade

Fjärde kvartalet 2021 minskade statens utgifter för hyror med 2 procent eller 0,1 miljarder kronor jämfört med motsvarande period föregående år. De lägre hyresutgifterna förklaras till viss del av skillnader i periodiseringar som skett under kvartalet. Sammantaget på helåret ökade däremot hyrorna med 0,7 miljarder kronor eller 3 procent.

² Intrångsersättning innebär att markytor som tas i anspråk ersätts utifrån Lantmäteriets aktuella rekommendationer.

4.3.3 Fortsatt små förändringar av aktivering av material

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar uppgick till 12 miljarder kronor. Det var i nivå med fjärde kvartalet 2020. Totalt för helåret 2021 ökade aktiveringen av material med 2 procent eller 0,8 miljarder kronor.

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar:

När myndigheterna bygger upp tillgångar i egen regi bokförs utgifterna först på kostnadskonton i resultaträkningen. I de reala räkenskaperna redovisas en ökning av konsumtionen.

Senast kvartalsvis bör myndigheterna aktivera utgifterna. Då ska de utgifter som är hänförliga till anläggningstillgångar föras över till balansräkningen och redovisas som en investering. Vid aktivering av de egenutvecklade investeringarna redovisas dessa med negativt tecken i de reala räkenskaperna vilket minskar konsumtionen. Samtidigt redovisas motsvarande post som investering med positivt tecken, därmed blir påverkan på utgifterna neutral.

4.4 Löner och sociala avgifter ökade 2 miljarder kronor

Utgiften för löner och sociala avgifter uppgick till 49 miljarder kronor fjärde kvartalet 2021. Det var en ökning med 4 procent eller 2 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. På helåret 2021 ökade löneutgifterna med 5 procent eller 10 miljarder kronor jämfört med 2020.

4.4.1 Lönerna ökade 4 procent

Under kvartalet ökade lönerna med 1 miljard kronor vilket var 4 procent högre än samma kvartal föregående år. Totalt uppgick lönerna till 32 miljarder kronor.

Försvarmaktens löneutgifter ökade med 6 procent fjärde kvartalet motsvarande 170 miljoner kronor. Försvarmakten har fått ökande anslag för tillväxt. En del av tillväxten är utökade personalramar och därmed ökade lönekostnader. Under 2021 ökade Försvarmakten sin personalstyrka med 926 helårsarbetskrafter vilket bland annat ledde till att deras löneutgifter ökade med 5 procent eller 471 miljoner kronor.

Kriminalvårdens löneutgifter fortsatte att öka under perioden. Fjärde kvartalet ökade myndighetens löneutgifter med 5 procent eller 61 miljoner kronor, vilket förklaras av ökat antal anställda för att klara av den höga beläggningen på anstalter och häkten. Även overtidskostnaderna har ökat under perioden. Under 2021 ökade myndighetens löneutgifter med 8 procent motsvarande 359 miljoner kronor. Antalet årsarbetskrafter ökade med 830 under 2021.

Polisen ökade sin personalstyrka med 1748 helårsarbetskrafter under 2021.

4.4.2 Sociala avgifter ökade 5 procent

De sociala avgifterna uppgick till 17 miljarder kronor fjärde kvartalet vilket var en ökning med 5 procent eller knappt 1 miljard kronor jämfört med motsvarande kvartal 2020. De sociala avgifterna följer därmed löneutgifter under perioden.

4.5 Myndigheternas försäljning ökade med 2 miljarder kronor

Under fjärde kvartalet uppgick myndigheternas försäljning till 16 miljarder kronor. Det är en ökning med 12 procent eller motsvarande 2 miljarder kronor jämfört med samma kvartal 2020. Den externa försäljningen minskade med 1 procent samtidigt som den interna försäljningen ökade med 39 procent. På helåret 2021 ökade försäljningen med 3 procent eller 7 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Folkhälsomyndigheten har under året haft stora ökningar av försäljningsinkomster. Under fjärde kvartalet ökade myndighetens externa försäljning med 0,6 miljarder kronor jämfört med föregående år. Förändringen kan främst förklaras med Folkhälsomyndighetens uppdrag om vidareförsäljning av covid-19 vaccin från Sverige. Myndigheterna redovisar inköp av vaccin på omkostnader för konsumtion, under perioden var det framförallt inköp av covid-19 vaccin till Norge, Island, Bulgarien samt Schweiz. Intäkterna från vidareförsäljningen redovisas under extern försäljning och uppgick under perioden till ungefär 0,6 miljarder kronor. På helåret ökar försäljningsinkomsterna i myndigheten med 2,7 miljarder kronor vilket främst förklaras med myndighetens uppdrag om vidareförsäljning av covid-19 vaccin från Sverige.

Försäljningsintäkter en avdragspost

Försäljningsintäkterna minskar statens kostnader för myndigheternas verksamhet och är en avdragspost när konsumtionen beräknas. På extern försäljning rapporteras de utomstatliga intäkter myndigheterna har för till exempel avgifter, utbildning och konsultuppdrag. Den interna försäljningen är motsvarande intäkter med inomstatlig motpart och kan matchas mot en inomstatlig kostnad under omkostnader för konsumtion.

4.6 Investeringar ökade 3 miljarder kronor

Investeringarna uppgick fjärde kvartalet till 23 miljarder kronor vilket var en ökning med 3 miljarder kronor jämfört med samma kvartal 2020.

Investeringar i byggnader och anläggningar blev 13 miljarder kronor fjärde kvartalet vilket var en ökning med 1 miljard kronor jämfört med samma kvartal föregående år. Trafikverket stod för huvuddelen av investeringarna. Trafikverkets investeringar bestod av 6 miljarder kronor till järnvägar och 5 miljarder kronor till vägar.

4.6.1 Militära investeringar ökade

Försvarsmyndigheternas militära investeringar uppgick till 6 miljarder kronor under kvartalet vilket var en ökning med 3 miljarder kronor jämfört med samma period 2020. Leverans av halva beställningen av luftförsvarssystemet Patriot stod för ökningen.

I den nya modellen för försvarsinvesteringar ska investeringen aktiveras när material förs från Försvarets Materielverk till Försvarmakten. Härutöver finns utgifter för beredskapsmateriel som klassificeras som förskott och som avser utveckling av JAS 39E samt en ny ubåtstyp. Förskotten uppgick till 3 miljarder kronor under kvartalet.

Upparbetade förskott tom kvartal 4 2021 uppgår till ca. 40 miljarder kronor.

Militära investeringar

Enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet ska militära investeringar i materiel som tillverkas under flera år påverka det finansiella sparandet först vid fysisk leverans och inte vid överförande av äganderätten. Betalning innan leverans avseende militär materiel ska i stället utgöra en fordran på leverantören.

4.7 Räntorna fortsätter minska 2021

Räntorna ökade med 1 miljarder kronor till 3 miljarder kronor fjärde kvartalet 2021 jämfört med samma period 2020. På helåret minskade däremot räntorna med drygt 1 miljard kronor. Under samma period minskade statsskulden med 76 miljarder kronor till 1 204 miljarder kronor enligt Riksgäldskontorets officiella statsskuldsmått.

Den lägre räntekostnaden kan förklaras av lägre statsskuld och att statsobligationer med högre ränta ersatts med obligationer med lägre ränta.

Upplåningen minskade med 32 miljarder kronor i obligationer med utländsk valuta till 127 miljarder kronor. De reala statsobligationerna ökade med 29 miljarder kronor inklusive inflationskomponenten till 207 miljarder kronor. Upplåningen i

statsobligationer i svenska kronor ökade med 83 miljarder kronor till 656 miljarder kronor. Statsskuldväxlar minskade med 66 miljarder kronor till 107 miljarder kronor. Likviditetsförvaltningsinstrument och derivat minskade med 65 miljarder kronor till 67 miljarder kronor.

Under 2021 har Riksbanken amorterat 57 miljarder kronor på sitt lån i Riksgäldskontoret. Riksbankens amortering påverkar upplåningen av obligationer i utländsk valuta. Under drygt 1 år framåt ska Riksbanken amortera av sitt lån i Riksgäldskontoret på 127 miljarder kronor. Riksbankens amorteringar påverkar budgetsaldot positivt medan effekten på statens finansiella sparande blir opåverkat.

Riksgälden emitterade en statsobligation på 10 miljarder kronor med en löptid på 50 år och en ränta på 1,39 procent. Intresset var stort för att teckna sig för den obligationen som har den längsta löptiden i statsskulden.

4.7.1 Övriga räntekostnader

Övriga räntekostnader uppgick till 0,1 miljarder kronor fjärde kvartalet och för helåret 2021 vilket var i stort sett oförändrat jämfört med samma period föregående år.

Övriga räntekostnader är ett netto av flera poster:

Myndigheterna lånar för att finansiera investeringar som till exempel utveckling av egna IT-system, inköp av inventarier med mera. Myndigheternas räntekostnader på lånen i statens internbank hos Riksgäldskontoret nettoredovisas mot Riksgäldskontorets ränteintäkter för samma lån. Saldot av posterna borde i teorin vara noll men räntekostnaderna och ränteintäkterna tar inte helt ut varandra. Det beror främst på periodisering i redovisningen.

Ett fåtal myndigheter placerar sitt överskott från den avgiftsfinansierade verksamheten på inlåningskonto i Riksgäldskontoret. Överskottet ska täcka kommande år med eventuella underskott. Myndigheternas ränteintäkter på placeringarna ska mötas av Riksgäldskontorets räntekostnader för motsvarande placeringar men posterna tar inte helt ut varandra, framförallt på grund av periodisering i redovisningen.

Posten innehåller också räntekostnader från övriga statliga enheters (ÖSE) upplåning i affärsbanker.

5 Löpande transfereringar

Fjärde kvartalet 2021 minskade de totala transfereringarna med 13 miljarder kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Minskningen berodde till stor del på minskade bidrag till företagssektorn på 6 miljarder kronor. Totalt uppgick transfereringarna till 303 miljarder kronor.

5.1 Löpande transfereringar till utlandet

Löpande transfereringar till utlandet uppgick till 21 miljarder kronor fjärde kvartalet. Det var en minskning med 5 miljarder kronor jämfört med samma kvartal 2020. EU-avgiften stod för en stor del av minskningen.

5.1.1 EU-institutioner

Totalt blev EU-avgiften 8 miljarder kronor under perioden vilket var 6 miljarder kronor lägre än fjärde kvartalet 2020. För helåret 2021 uppgick EU-avgiften till 47 miljarder kronor, vilket var 5 miljarder kronor högre jämfört med 2020.

Uttagssatsen för BNI-avgiften har ändrats mellan åren. Den enhetliga uttagssatsen för BNI-medlen fastställdes till 0,8659 procent för 2021 medan uttagssatsen för 2020 var 0,6507 procent.

BNI-avgiften blev 6 miljarder konor fjärde kvartalet 2021 vilket var 7 miljarder kronor lägre jämfört med motsvarande kvartal föregående år. För helåret 2021 uppgick BNI-avgiften till 39 miljarder kronor, vilket var 0,6 miljarder kronor högre jämfört med 2020. I avgiften 2021 ligger en reduktion om 1 069 miljoner Euro.

Den mervärdesskattebaserade avgiften uppgick under perioden till 2,3 miljarder kronor vilket var en ökning med 2 miljarder kronor. Även uttagssatsen för mervärdesskatt har ändrats. För perioden 2021-2027 har uttagssatsen fastställts till 0,30 procent. Det är samma procentsats som för tidigare period men för Sverige var den reducerad till 0,15 procent under perioden 2014-2020. För helåret 2021 uppgick den mervärdesskattebaserade avgiften till 7 miljarder kronor, vilket var 5 miljarder kronor högre jämfört med 2020.

Transfereringar till EU-institutioner

Transfereringar till EU-institutioner avser EU-avgiften som enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS) omfattar:

BNI-baserad avgift
 Mervärdesskattebaserad avgift
 Avgift för ej materialåtervunnen plast

5.1.2 Övriga utlandssektorn

Transfereringar till övriga länder uppgick till 12 miljarder kronor fjärde kvartalet, vilket var en ökning med 0,6 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal 2020. För helåret 2021 uppgick transfereringar till övriga länder till 44 miljarder kronor, vilket var 1 miljard lägre jämfört med 2020.

Utbetalningar till EU-länder ökade under perioden med 0,7 miljarder kronor och kan främst förklaras av ökade utbetalningar på anslaget Biståndsverksamhet. Det är framför allt strategiskt inriktade bidrag (verksamhet genom UD) och bistånd till Afrika (verksamhet genom Sida) som ökat.

Utbetalningar till övriga länder var närmast oförändrad fjärde kvartalet 2021 jämfört med motsvarande kvartal 2020.

5.2 Löpande transfereringar inom Sverige

Löpande transfereringar inom Sverige minskade med 4 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 275 miljarder kronor. För helåret 2021 ökade transfereringar med 26 miljarder kronor och uppgick till 1 113 miljarder kronor.

5.2.1 Företagssektorn

Stöd till företagssektorn minskade med 6 miljarder kronor och uppgick till 17 miljarder kronor fjärde kvartalet 2021. För helåret 2021 uppgick stödet till företagssektorn till 70 miljarder kronor, vilket var 23 miljarder kronor lägre jämfört med 2020.

Utbetalningar för *Stöd vid korttidsarbete* minskade med 3 miljarder kronor och uppgick till 1,6 miljarder kronor under fjärde kvartalet. Utfallet för helåret 2021 uppgick till 7 miljarder kronor som var en minskning med 27 miljarder kronor. Minskningen berodde på minskade nivåer av ansökningar och utbetalningar. Stödet administreras av Tillväxtverket.

Stöd för omställningsstöd uppgick till 1,4 miljarder kronor vilket var en minskning med 1,7 miljarder kronor. Minskningen mellan åren blev 4 miljarder kronor. Stödet administreras av Skatteverket.

Utbetalning i omsättningsstöd för anslagen *Stöd till enskilda näringsidkare* och *Stöd till handelsbolag* uppgick till 0,4 respektive 0,1 miljarder kronor fjärde kvartalet. För helåret 2021 ökade stödet med 0,4 respektive 1,7 miljarder kronor. Utbetalningar administreras av Boverket men Länsstyrelserna handlägger och beslutar om ärendena.

Från anslagen *Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag* och *Stöd till enskilda näringsidkare* fick företagen 0,4 miljarder kronor. Stödet uppgick 2021 till 0,9 miljarder kronor som var en minskning med 0,2 miljarder kronor mellan åren. Stöden fick användas för tillfälligt stöd inom vissa branscher som hade fått ekonomiska svårigheter med anledningen av covid-19.

Statens kulturråd betalade ut 0,3 miljarder kronor för allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte. Det var en minskning med 0,4 miljarder kronor.

Myndigheten för press, tv och radio fick 0,3 miljarder kronor mindre för anslaget *Mediestöd*. Under fjärde kvartalet 2020 betalades 0,5 miljarder kronor ut i redaktionsstöd som ett covid-19 stöd. Motsvarande belopp för 2021 är 0,2 miljarder kronor. Under 2021 har stödet återgått till att betalas ut månadsvis med en tolfte del varje månad.

Uppdaterade villkor kvartal 4 2021

- Korttidspermittering innebär att anställda går ner i arbetstid en tid samtidigt som arbetsgivaren får ekonomiskt stöd av staten. De anställda får behålla en stor del av sin lön samtidigt som företagets personalkostnader minskar. För att använda korttidspermitteringen måste både arbetsgivare och arbetstagare vara överens om det. Företagen har kunnat permittera från mitten av mars 2020 och systemet har både förstärkts och förlängts. Dock skiljer sig korttidsarbete 2021 från det tidigare stödet på flera punkter. Stödet gällde fram till och med 30 september 2021. Från och med den 1 oktober 2021 gäller det ordinarie systemet för stöd vid korttidsarbete.
- Lag om omställningsstödet är ett ekonomiskt stöd till företag vars nettoomsättning har minskat i större omfattning till följd av spridningen av sjukdomen covid-19. Omställningsstödet har förlängts till september 2022 och omfattar olika perioder. Stödet räknas som ett statsstöd enligt EU:s

statsstödsregler. Därför har regeringen behövt ansöka om och få stödet godkänt hos EU-kommissionen innan det kan börja betalas ut.

- Omsättningsstödet till enskilda näringsidkare riktar sig till enskilda näringsidkare som har drabbats av ett större tapp i omsättningen till följd av den pågående pandemin. Omsättningsstödet till enskilda näringsidkare infördes i november 2020 och omfattade initialt tiden mars – juli 2020. Stödet har därefter förlängts och omfattat även tiden augusti 2020 – februari 2021 samt mars – juni 2021. Reglerna trädde i kraft den 1 oktober 2021. Regeringen har meddelat att stödet kommer att förlängs och ligger kvar till februari 2022.
- Omsättningsstöd till handelsbolag (inklusive kommanditbolag) riktar sig till handelsbolag som per den 28 februari 2021 hade minst en fysisk person registrerad som delägare. Handelsbolaget ska bland annat ha drabbats av större omsättningstapp till följd av den pågående pandemin för att kunna beviljas stöd. Omsättningsstödet har förlängts till februari 2022.

5.2.2 Kommunala sektorn

Stöd till kommunsektorn ökade med 3 miljarder kronor under perioden och uppgick till 125 miljarder kronor. För helåret 2021 ökade transfereringar till kommunsektorn med 34 miljarder kronor och uppgick till 506 miljarder kronor.

Primärkommuner

Löpande transfereringar till primärkommuner ökade med 3 miljarder kronor jämfört med fjärde kvartalet 2020 och uppgick till 74 miljarder kronor. För helåret 2021 blev utfallet 299 miljarder kronor eller en ökning med 9 miljarder kronor.

Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden minskade med 0,6 miljarder kronor. Stödet betalades ut under 2020 och var en engångsutbetalning. Det förklarar minskningen med 0,6 miljarder kronor mellan kvartalen och 19 miljarder kronor mellan åren.

Anslagen *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* minskade med 3 miljarder kronor jämför med motsvarande kvartal föregående år. Stödet betalades i sin helhet kvartal 4 2020 vilket förklarar minskningen mellan perioderna.

Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet ökade med 0,2 miljarder kronor fjärde kvartalet och för helåret blev ökningen 2 miljarder kronor.

Den kommunalekonomiska utjämningen blev 5 miljarder kronor högre och uppgick till 26 miljarder kronor. Det beror främst på den kompensation som kommunerna får för minskade skatteunderlag, vilket är en följd av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år.

Kommunersättningar vid flyktningmottagande till primärkommuner minskade med 0,3 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 0,9 miljarder kronor.

Regioner

Löpande transfereringar till regioner uppgick till 50 miljarder kronor vilket var en minskning med 0,5 miljarder kronor jämfört med fjärde kvartalet 2020.

Transfereringarna på helåret 2021 blev 205 miljarder kronor vilket var en ökning på 25 miljarder kronor.

Minskningen av transfereringarna till regioner berodde på statsbidrag via anslaget *Bidrag till folkhälsa och sjukvård* som totalt minskade med 4 miljarder kronor fjärde kvartalet. Utgifterna ökade däremot med 23 miljarder kronor för helåret 2021.

Den kommunalekonomiska utjämningen till regioner ökade med 2 miljarder kronor till 11 miljarder kronor fjärde kvartalet. *Prestationsbundna insatser för att korta vårdköerna* ökade med 0,7 miljarder kronor.

Bidrag till läkemedelsförmånerna blev 8 miljarder kronor, en ökning med 0,4 miljarder kronor jämfört med fjärde kvartalet 2020.

Trafikverkets Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik ökade med 0,1 miljarder kronor. Ökningen är en effekt av covid-19.

Socialstyrelsens bidrag för *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet* ökade med 0,1 miljarder kronor. Ökningen beror i sin helhet på satsningar för att utöka läkarkompetens inom äldreomsorg.

Bidrag till regional kulturverksamhet betalas ut fyra gånger per år. Under 2020 betalades sista delen ut i september. Motsvarande utbetalning 2021 skedde i oktober vilket förklarar en ökning med 0,3 miljarder kronor. Dessutom erhöll regionerna en tillfällig förstärkning på grund av covid-19 under 2021.

Bidraget *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden* minskade med 0,4 miljarder kronor. Stödet betalades ut under kvartal 4 2020, motsvarande stöd har inte betalats ut under kvartal 4 2021. Minskningen mellan helåren 2020 och 2021 blev 10 miljarder kronor.

Stödet med anledning av flyktingsituationen upphörde 2020 vilket förklarar en minskning med 0,1 miljarder kronor fjärde kvartalet 2021.

Kompensation för skattereduktioner

Kompensation för skattereduktionerna till kommuner och regioner ökade med 2 miljarder kronor till 36 miljarder kronor fjärde kvartalet. Förändringen förklarades främst av ökning av inom jobbskatteavdraget. Andelen till kommuner ökade med 1 miljard kronor till 25 miljarder kronor och delen till regioner ökade med 1 miljard kronor till 11 miljarder kronor.

Skattereduktioner

När Europeiska nationalräkenskapssystemet 2010 (ENS2010) infördes höjdes nivån för transfereringar till den kommunala sektorn med drygt 20 miljarder kronor per kvartal.

Skatterna redovisas per sektor, fördelat på stat, kommun och ålderspensionssystemet. Det innebär att de stora skattereduktionerna, framför allt jobbskatteavdraget och skattereduktionen för hemtjänster (ROT och RUT), gör att statens skatteintäkter från hushållen blir negativa. Enligt de redovisningsprinciper som nationalräkenskaperna tillämpar måste därför en del av dessa skattereduktioner räknas av mot den kommunalskatt som hushållen betalar trots att skattereduktionerna belastar statens budget.

Genom att nationalräkenskaperna på inkomstsidan ”flyttar” en del av skattereduktionerna från staten till kommunerna så måste kommunerna kompenseras med ett fiktivt statsbidrag som är lika stort som den skattereduktion som räknas av från den kommunala skatten. Det innebär att den kommunala inkomstskatten som nationalräkenskaperna redovisar är betydligt lägre än den kommunalskatt som Skatteverket redovisar vid den årliga inkomsttaxeringen.

Kommunmoms

Kommunmomsen minskade då konsumtion av varor och tjänster sammanlagt minskade för kommuner och regioner. Fjärde kvartalet minskade momsen till primärkommuner med 0,7 miljarder kronor medan momsen till regioner ökade med 0,1 miljarder kronor. Totalt uppgick momsen till 12 respektive 6 miljarder kronor.

5.2.3 Hushållssektorn

Löpande transfereringar till hushållssektorn minskade med 0,4 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 90 miljarder kronor. Utgifterna för 2021 uppgick till 362 miljarder kronor.

Hushållens ideella organisationer

Transfereringarna till hushållens ideella organisationer minskade med 4 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 10 miljarder kronor. Bidragen till arbetslöshetsersättning, som betalas till a-kassorna, redovisas som en transferering till hushållens ideella organisationer. Bidraget till a-kassorna minskade med 3 miljarder kronor och blev 4 miljarder kronor.

Färre arbetslösa jämfört med december 2020

I slutet av december var 370 000 personer inskrivna som arbetslösa. Det var en minskning med drygt 86 000 personer eller 19 procent jämfört med december 2020. Räknat som andel av den registerbaserade arbetskraften³ uppgick arbetslösheten

(16-64 år) till 7,2 procent jämfört med 8,8 procent motsvarande period 2020. Arbetsmarknaden återhämtade sig i en snabb takt och arbetslösheten minskade stadigt under 2021. I genomsnitt var 409 000 personer inskrivna som arbetslösa under året och närmare hälften var långtidsarbetslösa. Samtidigt som arbetslösheten minskade, ökade antalet inskrivna arbetslösa som varit utan arbete i tolv månader eller mer uppger Arbetsförmedlingen.

Stöd till kultur och idrott

Kammarkollegiet betalade ut 0,5 miljarder kronor från anslagen *Stöd till idrotten* och *Bidrag till allmän kulturverksamhet* vilket var en minskning med 2 miljarder kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Anslagen avsåg att mildra de ekonomiska konsekvenserna av covid-19 för idrotts- och kulturverksamhet. Bidragen till *Folkbildningen* och *Bidrag till konstnärer* ökade tillsammans med 0,3 miljarder kronor mellan kvartalen.

Egentliga hushåll

Transfereringarna till egentliga hushåll ökade med 4 miljarder kronor och blev 80 miljarder kronor fjärde kvartalet. De transfereringar som ökade mest var *Föräldraförsäkring*, *Klimatbonus* och *Inkomstpensionstillägg*. Bidragen till *Aktivitets- och sjukersättningar* och *aktivitetsstöd*, *Sjukpenning* och *rehabilitering*, minskade mest.

³ Beräkningen baseras på data från SCB, RAMS, (registerbaserad arbetsmarknadsstatistik). För att skapa den registerbaserade arbetskraften adderas arbetsförmedlingens uppgifter om antalet öppet arbetslösa och antalet sökande i program till antalet förvärvsarbetande i nattbefolkning.

Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd ökade för 2021

Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd minskade med 0,3 miljarder kronor jämför med motsvarande kvartal föregående år men ökade med 6 miljarder kronor för helåret 2021. Utgifterna har varit högre på grund av bland annat ökad arbetslöshet under pandemin.

Lönegarantiersättning minskade

Färre antal konkurser minskade utbetalningarna från anslaget *Bidrag till lönegarantiersättning* med 0,2 respektive 2 miljarder kronor för fjärde kvartalet och året 2021.

Sjukfrånvaron minskade fjärde kvartalet

Utgifterna från anslaget *Sjukpenning och rehabilitering* minskade med 0,4 miljarder kronor under fjärde kvartalet.

Föräldraförsäkring ökade

Sedan slutet av februari 2021 har gravida klassificerats som riskgrupp för covid -19 vilket medförde att utgifterna för anslagsposten *Graviditetspenning* ökade med 0,3 miljarder kronor. Utgifterna för anslagsposterna *Föräldrapenning* och *Tillfälligt föräldrapenning* ökade sammanlagd med 1 miljard kronor jämfört med motsvarande period föregående år. Många skolor och förskolor har skärpt sina regler kring barns hälsotillstånd på grund av covid-19 pandemin vilket inneburit att barn hålls hemma under längre perioder med mildare symptom än annars.

Inkomstpensionstillägg

Från anslaget *Inkomstpensionstillägg* betalades 1,5 miljarder kronor ut under fjärde kvartalet. På helåret betalades det ut 2 miljarder kronor.

Stöd till *Aktivitets- och sjukersättning* minskade med 0,3 miljarder kronor. Det förklaras framförallt av att antal nybeviljade sjukersättningar var färre än antal mottagare som lämnade förmånen.

Garantipension till ålderspension och efterlevandepensioner till vuxna minskade tillsammans med 0,2 miljarder kronor fjärde kvartalet. Utgifterna minskar eftersom det är färre personer som har garantipension. Nyblivna pensionärer har en högre pension jämfört med de som avlider, vilket medför att färre får garantipension. Änkepension utgör över 90 procent av de totala utgifterna för efterlevandepension till vuxna. Utgifterna minskar till följd av att änkepensionen är under avveckling.

Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare minskade med 0,2 miljarder kronor fjärde kvartalet jämför med motsvarande kvartal föregående år och med 1 miljard kronor för helåret 2021.

Klimatbonus ökade

Utbetalningar av klimatbonus uppgick till 2 miljarder kronor fjärde kvartalet 2021 vilket var en ökning med 1 miljard kronor. Ökningen förklarades av att bonusbeloppet för nollutsläppsfordon höjdes från 1 april 2021 och att antal klimatbonusfordon tagna i trafik har ökat under 2021 jämfört med 2020.

Klimatbonus för nya bilar

Personbilar, lätta lastbilar och lätta bussar med utsläpp under 60 gram koldioxid (per kilometer) kan få en bonus. Den maximala bonusen för fordon med nollutsläpp är 70 000 kronor. Den maximala bonusen för fordon med utsläpp över noll är ca 45 000 kronor. Storleken på bonusen ökar ju lägre utsläppen är. Gasbilar kan få en bonus på minst 10 000 kronor, dock högst ca 45 000 kronor.

Syftet med ändringarna är att förstärka miljöstyrningen och påskynda omställningen till en fossilfri fordonsflotta.

5.2.4 Ålderspensionssystemet

Fjärde kvartalet ökade den allmänna pensionsavgiften med 2 miljarder kronor till 35 miljarder kronor. Statliga ålderspensionsavgifter till ålderspensionssystemet ökade med 0,6 miljarder kronor och uppgick till 6 miljarder kronor.

Fördjupning: Ålderspensionssystemet

Under utgiftspunkten ålderspensionssystemet redovisas statliga ålderspensionsavgifter för inkomstpensionssystemet, den allmänna pensionsavgiften och Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag. Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag är en transferering till socialförsäkringssektorn och ingår här från och med myndighetens bildande 2010.

5.2.5 Subventioner

Subventioner avser bidrag till kommuner, regioner och stat avseende arbetsmarknadsstöd. Bidragen redovisas som lönebidrag från Arbetsförmedlingen eller som nedsättningar på skattekonto från Skatteverket avseende höga sjuklönekostnader, nystartsjobb eller yrkesintroduktionsstöd. Totalt minskade subventionerna med knappt 2 miljarder kronor. För kommuner minskade dessa med 1 miljard kronor. Regioner redovisade minskning på 0,3 miljarder kronor medan stat var närmast oförändrad jämfört med fjärde kvartalet 2020.

5.3 Kapitaltransfereringar inom Sverige

Kapitaltransfereringar inom Sverige uppgick fjärde kvartalet till 7 miljarder kronor vilket var 4 miljarder kronor lägre än motsvarande kvartal 2020. Det är främst kapitaltransfereringarna till företagssektorn som förklarar förändringen genom en minskning med 4,6 miljarder kronor fjärde kvartalet 2021. För helåret 2021 minskade kapitaltransfereringarna inom Sverige med 2,8 miljarder kronor och uppgick till 16,3 miljarder kronor. Även på helåret kan förändringen främst förklaras av kapitaltransfereringarna till företagssektorn som minskar med 3,5 miljarder kronor jämfört med 2020.

5.3.1 Företagssektorn

En stor del av minskningen fjärde kvartalet 2021 men även helåret 2021 återfinns under utgiftspunkten tillskott till företag som förklaras av kapitaltillskotten på totalt 7 miljarder kronor som betalades ut till SAS och Swedavia fjärde kvartalet 2020.

Under kapitaltransfereringar till företagssektorn ökade utbetalningarna till privata företag med 2,6 miljarder kronor fjärde kvartalet 2021 och med 4 miljarder kronor för helåret 2021. Boverkets *Investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande* ökade med 0,2 miljarder kronor fjärde kvartalet 2021 och 1 miljard kronor för helåret. Under anslaget *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet* betalade Boverket ut 0,5 miljarder kronor fjärde kvartalet 2021 i investeringsstöd till hyresbostäder för äldre vilket var ett stöd för att anordna och tillhandahålla bostäder för äldre. För helåret var motsvarande belopp 0,8 miljarder kronor.

Andra utbetalningar under kapitaltransfereringar till företagssektorn som ökade fjärde kvartalet och för helåret 2021 var Naturvårdsverkets anslag *Klimatinvesteringar* som ökade med 0,7 miljarder kronor fjärde kvartalet och 1 miljard kronor för helåret 2021. Även Post- och telestyrelsens *Stöd för bredbandsutbyggnaden* ökade fjärde kvartalet och för helåret 2021 med 1 miljard kronor.

5.3.2 Kommunala sektorn

Till den kommunala sektorn ökade kapitaltransfereringarna fjärde kvartalet 2021 med 0,6 miljarder kronor och uppgick till 2 miljarder kronor. För helåret 2021 uppgick kapitaltransfereringarna till den kommunala sektorn till 4 miljarder kronor vilket var en ökning med 1 miljard kronor jämfört med 2020. Det var framförallt Boverket som ökade utbetalningarna till regionerna avseende *Investeringar i regional plan* men även *Större investeringar i nationell plan* som sammanlagt ökade med 0,4 miljarder kronor fjärde kvartalet och med 0,6 miljarder kronor för helåret 2021.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.